

Handläggare: Gunnel Andersson-Collins
Telefon: 508 23 041
Sdn 2008-02-14

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

En brukaruppföljning av den socialpsykiatriska verksamheten ToRa

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens redovisning och lägger den till handlingarna.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef
Social omsorg

Sammanfattning

Av totalt ca 70 deltagare på ToRa har 27 valt att delta i en intervjuundersökning om vad de tycker om nya ToRa. De f d Ragnvalddeltagarna är positiva, medan flera f d Torstendeltagare är negativa till förändringen. Personalen diskuterar nu hur man på bästa sätt ska kunna vidareutveckla verksamheten för att tillgodose önskemålen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg. Utredaren har informerat brukarna på ToRa om intervjuundersökningens resultat 2007-12-20. Brukarrådet har informerats 2008-01-08. De fackliga organisationerna har informerats enligt 19 § MBL 2008-01-29. Handikapprådet informeras 2008-02-07.

Bakgrund

Med anledning av att träfflokalen Ragnvald sommaren 2007 flyttade samman med studie- och aktivitetslokalen Torsten – efter sammanslagningen benämnd ToRa – beslutades att en brukaruppföljning skulle genomföras under senhösten 2007. Syftet med uppföljningen har varit att få svar på hur den nya verksamheten uppfattas av såväl Ragnvalddeltagare som Torstendeltagare.

Förvaltningens synpunkter

Brukarundersökningen bygger på intervjuer med 27 personer vilka genomfördes under november-december 2007. I intervjuerna framkommer positiva aspekter vad gäller den nya verksamheten men också den problematik som är förknippad med att slå samman två välfungerande verksamheter för att skapa något nytt.

Torstendeltagarna fick en icke önskad förändring och Ragnvalddeltagarna kände lättnad över att en orolig tid av oviss framtid var över. Det är således utifrån dessa olika utgångspunkter som en ny verksamhet ska ta form. Personalen arbetar nu med frågan hur man på bästa sätt ska kunna vidareutveckla verksamheten för att tillgodose deltagarnas önskemål. En personalförstärkning med 50% har också nyligen skett.

ToRa – en verksamhet för före detta Ragnvald- och Torstendeltagare

Med anledning av att träfflokalen Ragnvald sommaren 2007 flyttade samman med studie- och aktivitetsverksamheten Torsten – efter sammanslagningen benämnd *ToRa* – beslutades att en brukaruppföljning skulle göras då den nya verksamheten varit igång några månader. Syftet med uppföljningen är att få svar på hur den nya verksamheten uppfattas av såväl Ragnvalddeltagare som Torstendeltagare. Sammanlagt har 27 personer har intervjuats. (De citat som används är något redigerade).

Inför uppsägningen av Ragnvalds lokaler gjordes en intervjuundersökning bland deltagarna för att utröna vad som betraktades som betydelsefullt i verksamheten. Resultatet visade att det främst rörde sig om fem faktorer:

- Maten – såväl kosten som den sociala aspekten av att äta tillsammans
- Ett dagligt socialt sammanhang
- Aktiviteterna (studiecirklar, utflykter mm)
- Det ekonomiska och praktiska stödet
- Att ha en plats att komma till.

Några fakta om den nya verksamheten ToRa

Verksamheten har följande öppettider:

måndag	8.30 – 19.45
tisdag	8.30 – 16.00
onsdag	8.30 – 12.30
torsdag	8.30 – 19.30
fredag	8.30 – 15.00

Varannan lördag är det dessutom öppet för en deltagarorganiserad verksamhet. Jämfört med Ragnvalds öppettider har dessa utökats med ca 6 timmar per vecka. För övrigt serveras frukost och lunch varje dag, det erbjuds studiecirklar och andra aktiviteter, det finns möjlighet till ekonomiskt och praktiskt stöd samt möjlighet att använda datorer.

Innehållsmässigt är det knappast några förändringar jämfört med verksamheten på Ragnvald. För Torstendeltagarna, däremot, har det skett förändringar vad gäller innehållet. Två matlagningscirkel har fått ge vika för lunchservering samt vissa kurser har blivit utlokaliserade på grund av platsbrist.

En träfflokal har alltså slagits samman med en mer aktivitetssinriktad verksamhet. Hur blev det då efter denna förändring?

Vad gäller antalet deltagare har ca fem regelbundna Ragnvaldbesökare "försvunnit" efter flytten. För Torstens del är det två personer vars beslut gick ut i samband med sammanslagningen, som inte fortsatt på ToRa.

Tillvägagångssätt

Alla deltagare på ToRa har erbjudits att delta i intervjuundersökningen. Av totalt ca 70 personer har 27 velat delta i intervjuerna. Intervjuerna ägde rum i november-december 2007.

Intervjuer med f d Ragnvalddeltagare

18 personer (av ca 30) har intervjuats varav 15 även intervjuats förra omgången. Av de 18 är fem både Torsten- och Ragnvalddeltagare.

Så gott som samtliga, 16 personer, anser att ToRa blivit ett bra eller acceptabelt alternativ till Ragnvald. Två personer anser att det blivit sämre jämfört med Ragnvald.

Följande kommentarer avspeglar dessa olika synpunkter.

- Jag tänkte, det kan bli något bra. Det blev så bra det kunde bli.
- Jag är väldigt nöjd. Det blev ett ovanligt lyckat giftermål.
- Det var bättre på Ragnvald för det var större.

De **fördelar** som tagits upp är följande:

- Maten är *mycket* bättre – något som nästan samtliga pekar på och uppskattar.
- Större och bättre uteplats.
- Bra och trevligt med nya människor - ger utökade kontaktytor.
- Tillgång till datorer

- De deltagarorganiserade lördagsträffarna har fått fler besökare.
- Mer liv och rörelse - det händer mer.
- Utökade öppettider, utökat utbud, främst kvälls- och kulturaktiviteterna.
- Det har blivit lugnare.
- Bättre lokaler.

Nackdelarna är följande:

- Trångt. Mindre och sämre lokaler.
- Att vara anledningen till en icke efterfrågad förändring av Torsten.
- Tar tid att känna sig hemma och lära känna nya människor.
- Färre personer att prata med.

Det är framför allt två aspekter som tagits upp av de flesta och det gäller *maten* och *lokalerna*. Maten har blivit bättre men lokalerna har blivit sämre. Maten kommer numera från en annan leverantör vilket har gjort en avsevärd skillnad. Vad gäller lokalerna är ytan är betydligt mindre för fler människor att samsas på. Att lokalerna skulle vara rymliga var ett kriterium som togs upp i den första intervjuomgången: "Lokalen måste vara tillräckligt stor och väldisponerad för att både kunna rymma aktiviteter, spontansociala sammanhang och möjlighet att dra sig undan."

Här följer några kommentarer:

- Det var bättre på Ragnvald för det var större. Det är mycket trångt när vi ska äta men maten har blivit mycket bättre.
- Lokalerna är sämre på ToRa. De var större och bättre på Ragnvald. Men maten är mycket bättre på ToRa och det är lugnare.
- Det känns som om deltagarna trampar på varandra.
- Det är visserligen mindre lokaler, trångt, vilket är en stor nackdel, men det funkar rent praktiskt. Men man kan fortfarande äta här och människorna är kvar. Det är bättre än att det blev nedlagt. Att det är ont om plats är det stora krxet. Det är bättre mat och fantastiskt att det är öppet hela tiden.
- Maten har blivit avsevärt mycket bättre, godare. Det är verkligen ett lyft.

- Det är för trångt. Det är också för lång resväg. Man kunde bara "kila förbi" tidigare. Hade man inget att göra kunde man bara sticka ned till Ragnvald och spela kort eller något. På grund av att det pågår cirklar är det mer tomt på ToRa i övriga utrymmen, det finns ingen att prata med, speciellt på eftermiddagarna. Jag känner mig inte hemma där. Tidigare gick jag fem dagar i veckan på Ragnvald. Nu går jag bara en dag i veckan för att det inte finns något roligt att gå till, det finns ingen att prata med.

Det är dock ett par personer som har en avvikande åsikt vad gäller lokalerna:

- Maten är bättre och det är bättre lokaler. Det är bättre på ToRa. Man spelar mer kort med gamla gänget. Jag går på ToRa oftare än på Ragnvald.

- Datorerna har inneburit en klar förbättring. Det är mer liv och rörelse, det händer mera. Ett plus ett har blivit tre. Det är bra geografiskt läge, en språngbräda för andra aktiviteter, till exempel nätverket vid Telefonplan. Lokalerna är bättre. Ibland är det lite trångt i köket, det är det enda. Det är mycket bättre mat och Kents lördagsverksamhet är bra.

Jämfört med Ragnvald är det utökade öppettider på ToRa. Två kvällar i veckan är det öppet (varav en kväll i organiserad cirkelform). F d Torstens studiecirklar kan nu även nyttjas av Ragnvalddeltagare, vilket tillsammans med de Ragnvaldcirklar som "följt med" innebär fler cirklar att välja mellan.

- Man kan vara med i cirkel på kvällarna, musik och matlagning. Det är ett utökat utbud och utökade öppettider. Maten har blivit betydligt bättre, mer mat, sallad och bröd.

- Det är ungefär samma som på Ragnvald. Jag utnyttjar de utökade öppettiderna. Är kvar tills de stänger. Det är bra med mer öppettid. Men lite jobbigt med nytt folk.

Den avslutande meningen – att det kan vara besvärligt att lära känna nya människor – är något som tas upp av flera, men också att man måste ge den nya verksamheten tid:

- Det tar tid innan vi Ragnvalddeltagare lär känna Torstendeltagarna bättre men man har kommit in i den nya verksamheten ganska lätt. Att Hasse följt med har haft betydelse.

En positiv sak är att den deltagarorganiserade lördagsverksamheten nu vänder sig till flera, vilket inneburit att den fått fler deltagare (vid första tillfället kom 18 personer).

Intervjuer med f d Torstendeltagare

Från "Torstensidan" har 14 personer av ca 40 intervjuats (varav fem är både Ragnvald- och Torstendeltagare). Resultatet säger således inget om den samlade uppfattningen bland samtliga Torstendeltagare utan gäller för dem som varit villiga att medverka i en intervju.

Sammanfattningsvis anser sex personer anser att det blivit sämre sedan Torsten blev ToRa, fyra anser att det blivit bra, fyra att det finns både för- och nackdelar. Det kanske bör observeras att av de fyra som anser att det blivit en bra lösning har tre även Ragnvalderfarenhet.

De **nackdelar** som tagits upp är följande:

- Delar av verksamheten har försvunnit – bl a två av tre matlagingscirklar och datakurser inom lokalens väggar.
- För små lokaler – det har blivit mycket trångt.
- Personalen upplevs mer jäktad, de har inte tid att prata med deltagarna som förut.
- Om det är deltagare som mår mycket dåligt kan detta inverka negativt på stämningen och den egna hälsan.
- Oro för utvecklingen – att "Torstendelen" skall försvinna p g a försvårad nyrekrytering.
- Sämre lokal för kursverksamheten sedan detta också blivit matsal.

De **fördelar** som uppmärksammas är följande:

- Att det serveras prisvärd lunch.
- Trevligt och roligt med nya människor – har fått nya trevliga kamrater.
- Att lördagsverksamheten tillkommit

Här följer några kritiska kommentarer :

- Jag har gått här i fyra år. Det var bra tidigare, lugnt och stilla på gamla Torsten. Vi var inte så många då, personalen hade tid att prata med oss och det var rätt jämn "dålighetsnivå". Nu är det för stora skillnader i behov. Jag gick tidigare tre till fem dagar per vecka. Men det har tunnats ut sedan det blev ToRa. Vi är för många, det är för små lokaler. Jag upplever det som mycket negativt. Man kunde komma hit tidigare och sitta i lugn och ro. Man kan inte dra sig undan längre. Det funkar inte att komma hit som förr, oavsett tidpunkt på dagen. För mig var det en trygghet att komma hit, men jag började må sämre i somras när jag visste hur det skulle bli. Vad som varit positivt är att Kents lördagsverksamhet har kommit hit. Men jag försöker hänga kvar. Många har försvunnit i samband med nya ToRa.

- Datakurserna och matlagningen är utslaget. Datakurserna samlade folk här, vilket var bra, de kom in i verksamheten. Matlagningskurserna fungerade som introduktion till hela verksamheten för nybörjare. Det har gått från att vara aktivitetslokal till passivitetslokal.

Och några med både negativa och positiva inslag:

- Det är trångt om utrymmet. Det är jobbigt för det är många man inte känner, många nya ansikten. Det var bättre sammanhållning tidigare. Det fungerar annorlunda nu, ny personal och nya scheman. Men jag tror det går bra ändå, man får vänja sig.

- I och för sig blev det rätt bra. Det är bra att det finns lunch nu. Det är ganska ok, men jag saknar lugnet. Det är mer folk.

- Negativa saker är att flera cirklar har kommit i kläm. Det är inte heller lika bra att sitta i kursrummet nu som blivit en matsal med matsalsmöbler. Personalen är mer jäktad nu, de har inte tid att prata med en som tidigare. En del kurser är lokaliserade någon annanstans vilket också gör att det är mindre folk här. Positivt är att jag har fått en del trevliga kamrater från Ragnvald som jag är glad över. Att Kent kommit hit och anordnar lördagsöppet är jag också mycket glad över.

Ytterligare en synpunkt som framkommit med anledning av att personalen upplevs jäktad är att det är viktigt och trevligt att personalen finns med bland deltagarna ute i lokalen.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Ragnvalddeltagarna är mer odelat positiva till förändringen medan flera Torstendeltagare är klart negativa eller övervägande negativa. Det finns också Torstendeltagare som anser att det även inneburit fördelar. Resultatet bör ses mot bakgrund av att de personer som brukade gå till Ragnvald oroades starkt över att verksamheten skulle upphöra eller att man inte skulle hitta ett fullvärdigt alternativ. Att en ny verksamhet startade på gamla Torsten blev en lättnad. Torstendeltagarna hade inte önskat någon förändring men fick det ändå. Det är således två skilda utgångslägen i intervjusituationen.

Personalen vid verksamheten står inför utmaningen att integrera de gamla verksamheterna på ett sådant sätt att alla deltagare upplever att den nya verksamheten är "deras" ToRa.